

מפרידן

מיון פסולת למחזור

המתקן הוקם בסיוע המשרד להגנת הסביבה

מימין לשמאל: זוהר נוימרק - מ"מ וסגן ראש עיריית חולון, רועי ברדילי - סגן ראש עיריית ר"ג, גיל ליבנה - מנכ"ל האיגוד, יורם הורוביץ - מנהל מחוז ת"א במשרד להגנה"ס, נתן וולוך - יו"ר האיגוד, תמר זנדברג - השרה להגנה"ס, רון חולדאי - ראש העיר ת"א-יפו, דורון ספיר - מ"מ וסגן ראש העיר ת"א - יפו

ומה לגבי המדיניות הלאומית לטיפול בפסולת?

"המדיניות הלאומית מנסה, פעם אחר פעם, לחקות את המדיניות של האיחוד האירופי, זאת למרות השונות והפערים הגדולים בתחום זה בין ישראל לאירופה. לדוגמה, תקנות חדשות לטיפול בפסולת אורגנית הקובעות שכל הפסולת האורגנית הממוינת כיום תועבר להטמנה במקום למיחזור. תקנות אלה מייקרות מאוד את עלויות הטיפול בפסולת לעירויות ומבטלות את הכדאיות של פעילות מיון הפסולת במתקני המיון הממוכנים, כולל אלה שלנו בחירייה. צריך להבין שכ-40% מהפסולת העירונית היא פסולת אורגנית שניתן למיין ולמחזר אותה כדשן חקלאי או כביו-גז וכל מה שנדרש זה לא עוד תקנות מייבאות, אלא תקן מעשי ומתאים למדינת ישראל. חשוב להדגיש שבלעדי מיחזור הפסולת האורגנית הממוינת, שיעור ההטמנה בישראל יעלו לשיעורים גבוהים מ-90%!

אנחנו מתרשמים שהפוקוס של המשרד להגנת הסביבה השתנה ממיחזור וצמצום ההטמנה, להפחתת פליטות גזי חממה מפסולת. זה שינוי כיוון דרמטי ובעל השלכות מהותיות הן על הרשויות המקומיות והן על ענף הטיפול בפסולת. שינוי שכזה מחייב דיון והדברות עם כלל בעלי העניין וגיבוש תכנית עבודה ריאלית, שכן אחרת, במקום להתקדם אנו עלולים למצוא את עצמנו בניסוגה ממה שכבר הושג." |

המתקדם בארץ המיועד למחזור למעלה מ-80% מפסולת הבניין הנקלטת כחומרי גלם לענף התשתיות והבניה בארץ.

ומה האתגר הבא?

"האתגר הגדול שלנו באיגוד ובמדינה בכלל, הוא מתקני קצה לטיפול בתוצרי מיון הפסולת. בעוד שברחבי המדינה מוקמים מספר מתקני מיון והפרדת פסולת, הרי שבנושא מתקני הקצה כמעט שאין התפתחות. חסרים בארץ מתקנים לטיפול בפסולת אורגנית, בין בשיטת הקומפוסטציה ובין בשיטת עיכול אנאירובי, ואין בארץ בכלל מתקנים להשבת פסולת לאנרגיה המהווים חלופה בלעדית להטמנת שאריות מיון הפסולת במטמנות. לאור משבר ההטמנה במדינה, נכון וראוי לדעתנו ברמה הלאומית לתכנן ולהקים לפחות 3-4 מתקני השבה באתרי ההטמנה הקיימים בפריסה ארצית. האיגוד עצמו מבין ש"אם אין אני לי מי לי", ואנו פועלים ליזום הקמת מתקני קצה בשיטות המגזר הפרטי."

מהיכן המימון?

"תתפלאו אבל כסף לא חסר. הקרן לשמירת ניקיון, שגובה מידי שנה מהרשויות המקומיות היטלי, הטמנה בהיקף של כחצי מיליארד שקלים בשנה, צברה הון של מעל 3 מיליארד שקלים. זו קופת הפיתוח של המתקנים ועל מנת שהיא תממש את מטרות הקרן היא חייבת לעבור לשלטון המקומי, אחרת היא לא יותר מעוד מס."

המיון ומאמינים שבתוך כשנתיים, המפעל יחל לעבוד. מדובר בפרויקט בשיטוף ובתמיכה של המשרד להגנת הסביבה ותואם את המדיניות הלאומית לטיפול בפסולת. קראנו למפעל החדש "מפרידן" כיוון שהוא עתיד להפריד ולמיין למיחזור את הפסולת מגוש דן במקום שנשלח אותה להטמנה."

ומה לגבי מפעל ה-RDF?

"מפעל ה-RDF, שודרג אף הוא בשנתיים האחרונות, והוא מטפל כיום בכ-540,000 טונות אשפה בשנה. המפעל ממייץ באמצעות מערכי מיון ממכנים את כל האשפה המעורבת ומעביר למיחזור והשבה לאנרגיה כ-60% מתוכה, שהם כ-350,000 טונות אשפה - שווה ערך לכמות האשפה השנתית של העיר ת"א - יפו, שהטמנתה נמנעת. המפעל מייצר מידי שנה כ-100,000 טונות חומרי אנרגיה מפסולת המחליפים דלקים בכבשני מפעל המלט נשר ברמלה וזוהי כלכלה מעגלית במיטבה. מפעל ה-RDF יחד עם מפעל "מפרידן" שבהקמה יאפשרו לאיגוד להגשים בעתיד הקרוב את היעד של מיון כלל הפסולת הנקלטת בחירייה ומיחזור של לפחות מחצית ממנה."

האם לא עדיפה הפרדת פסולת במקור?

"יש יתרונות בהפרדה במקור בפרט של חומרים בעלי ערך מיחזורי. אנו שמחים להיווכח שהפח הכתום צובר תאוצה, אולם עדיין רוב מוחלט של הפסולת ברמה המשקלית נאספת בפח הירוק, ומגיעה אלינו לחירייה כפסולת מעורבת. האיגוד התאים את תכנית הפיתוח שלו לטיפול בפסולת מעורבת והקים מתקני מיון ממכנים כדוגמת מפעל ה-RDF ובקרוב גם מפעל ה- "מפרידן".

ומה לגבי שאר הפסולת?

בחירייה פועלת תחנת גזם ופסולת גושית המטפלת בכ-200,000 טונות בשנה. הגזם עובר טיפול של ריסוק וניפוי לצורכי מיחזור. הפסולת הגושית ממוינת לגרוטאות, מכשירי חשמל, קרטונים וכו' הנשלחים למיחזור, ושאריות המיון להטמנה. אנו בשלבי תכנון להיתר של מתקן חדש שיאפשר לנו לטפל ברמה המיטבית בפסולת אלה. בתחילת שנה הבאה יפתח את שעריו המפעל החדש לטיפול ומיחזור פסולת בניין שמוקם בשיטוף חברת "שטאנג בניה והנדסה" ובסיוע המשרד להגנת הסביבה. המתקן מיועד לקלוט את כמויות פסולת הבניין הגדולות והולכות בגוש דן כתוצאה מהבניה המואצת ומפרויקטים של התחדשות עירונית. מדובר במתקן

איגוד ערים דן לתברואה חנך את המבנה החדש של תחנת מעבר ממינת. מדובר במתקן מודרני עם מערכות מתקדמות לטיפול וטיהור אוויר, שהוקם בהשקעה של כ-60 מיליון שקל. המתקן נועד בשלב הראשון לצמצם פליטות מזהמים אורגנים וריחות רעים לסביבה, ובשלב השני יהפוך למפעל מיון פסולת למיחזור

תחנת מעבר החדשה. צילום: אבנר אלקרס

מפעל ה-RDF יחד עם מפעל "מפרידן" שבהקמה יאפשרו לאיגוד להגשים בעתיד הקרוב את היעד של מיון כלל הפסולת הנקלטת בחירייה ומיחזור של לפחות מחצית ממנה

גיל ליבנה, ע"מ ללמוד על תוכניות הפיתוח של האיגוד, ועל עתיד ענף הטיפול בפסולת במדינה.

תחנת המעבר בחירייה היא הגדולה מסוגה בארץ ומטופלת בה כ-500 אלף טונות אשפה בשנה. מידי יממה נפרקות בתחנה כ-400 משאיות דחס ומכולות, וכל הכמות האדירה הזו משונעת להטמנה בתוך 24 שעות לאורך כל ימות השנה. במסגרת הפרויקט החדש הוקם מבנה סגור מכל עבריו בשטח של כ-10,000 מ"ר עם מערכות שליטה ובקרה מתקדמות. לצד המבנה הוקמה מערכת לטיפול באוויר, הגדולה מסוגה בארץ, הפועלת בהספק של 384,000 מ"ק לשעה. המערכת מחדירה למבנה הסגור אוויר נקי ויונקת מתוכו את האוויר המזוהם לטיפול וסיון באמצעות מסנני אבק ופילטרים של פחם פעיל. מדובר בטכנולוגיה מהמתקדמות בעולם.

מה השלב הבא של הפרויקט?

המבנה החדש של התחנה תוכנן ונבנה במטרה לאפשר לאיגוד לתכנן ולהקים בתוכו מערכי מיון והפרדת פסולת. אנו נמצאים בעיצומו של מרכז להקמה והפעלת מערך

מערכי מיון והפרדת פסולת במפעל ה-RDF